

АКТУЕЛНА ПИТАЊА
НАШЕ
ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

ПРОСВЕТНИ ПРЕГЛЕД

ОТВОРЕНО И ОДРЕБЕНО О ЈЕЗИКУ

Пре свега, захваљујем се свима онима који су у дискусији дотакли тему коју сам ја обрађивао у своме реферату, јер налазим да је она данас изузетно значајна. Нисам, услед временског ограничења, успео да прочитам реферат до краја па је, отуда ваљда, дошло и до извесних неспоразума. Ипак, могу да кажем да се потпуно слажем са академиком Павлом Ивићем да је нормирање изузетно осетљива и значајна ствар. Управо сам због тога и покушао да нешто о томе одређеније кажем желећи да, пре свега, подстакнем нашу културну јавност да се у том погледу изјасни. То је негде на крају мог реферата и речено. А пре тога намера ми је била да кажем оно што сви знају — да такав проблем постоји, али не и јасан увид у то како да се у тој ствари даље поступи. Свакако да би била велика срећа — координирати са другима у тим пословима, јер, како је то проф. Ивић рекао: што је мање разлика — то је узајамност већа.

Али, не изгледа баш да се таквим идејама сви заносе. Ми се овде у Србији, вероватно, врло често заносимо таквим идејама и жељама. Али је исто тако тачно и оно што је напоменула професор Милка Ивић: докле ћемо моћи истрајати на тој идеји о сарадњи и није ли она већ у доброј мери хендикепирана.

Сведоци смо тенденција да се послови у језику сепаратно регулишу, да се ствари описују или прописују за властито подручје и онда је заиста питање, за Србију, шта она у том случају тражи и шта хоће. Посебно — шта она у тој ситуацији треба да ради. Добро је, дакако, ако други хоће да сарађују и координирају. Али шта да се ради, питање је, ако други не желе да координирају у пословима око заједничког нормирања језика. То је основно питање.

Ја истина, верујем да постоји у неким срединама жеља за сарадњом. Оне који ту сарадњу желе ваљало би окупити за заједничким столом, као што је неко рекао. Не мислим, међутим, да би ваљало остајати и даље пасиван само зато што друга страна евентуално не жели језичку заједницу или жели да у својим стварима ради — без других. Алтернатива би, разуме се, била — не бавити се нормативистиком већ, као и досад, дескрипцијом, описивати појаве и стање у језику, утврђивати оно што је у њему претежно и препоручивати опредељење. Али то није норма. Норма не трпи колебања и није толерантна. Она прописује језички избор и обавезује у могућим опредељењима. Отуда сматрам да је прилика да се на овом саветовању о целом проблему проговори отворено и одређено. Мислим да је то и суштинско питање не само наше језичке праксе већ и језичке политике, па и будућности нашег језичког развитка у целини.